

UNIWERSYTET MEDYCZNY
W BIAŁYMSTOKU

ZAKŁAD ANATOMII PRAWIDŁOWEJ CZŁOWIEKA

Kierownik: Prof. dr hab. Janusz Dzieciot

15-230 Białystok
ul. Mickiewicza 2A
skr. pocztowa 15

Uniwersytet Medyczny we Wrocławiu	
DZIEKANAT WYDZIAŁU LEKARSKIEGO	
wpl. unia	04-06-2019
L.dz. DL	
Znak sprawy DL	

tel. (+48) 85 748 5661
tel/fax. (+48) 85 748 5664
e-mail: anatomia@umb.edu.pl

Białystok, 27.05.2019r.

OCENA

rozprawy doktorskiej magister analityki medycznej Marty Wesoła

„Analiza cech morfometrycznych i różnicowanie komórek ze zmian tarczycy ocenionych według Systemu Bethesda”

Uchwałą Rady Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu została mi powierzona ocena rozprawy doktorskiej magister analityki medycznej Marty Wesoła, przeprowadzonej pod kierunkiem prof. dr hab. n. med. Michała Jelenia.

Zmiany ogniskowe tarczycy występują u znacznej populacji dorosłych. Dotyczy to szczególnie kobiet. Są to zmiany najczęściej o charakterze łagodnym typu wola guzkowego. W niektórych przypadkach mają jednak cechy rozrostu nowotworowego. Nowotwory tarczycy są stosunkowo rzadkimi nowotworami, ale obserwowany jest stały wzrost częstości ich występowania, szczególnie u mężczyzn i osób w młodszym wieku. Podstawowym nieinwazyjnym badaniem diagnostycznym zmian morfologicznych tarczycy jest badanie ultrasonograficzne. Określone cechy zmian są podstawą do zakwalifikowania guzka do oceny cytologicznej, w oparciu o materiał uzyskany drogą biopsji aspiracyjnej cienkoigłowej. W celu ujednolicenia rozpoznań wprowadzone zostały kryteria diagnostyczne zwane systemem Bethesda – „System Bethesda for Reporting Thyroid Cytopathology – SBRTC”. W codziennej pracy patomorfologa występują przypadki, które stwarzają trudności diagnostyczne i uniemożliwiają jednoznaczne zakwalifikowanie zmiany do określonej kategorii diagnostycznej. Dotyczy to szczególnie kategorii III i IV. Dlatego też każde dodatkowe kryterium, mogące pomóc w precyzyjnej diagnostyce zmiany z zastosowaniem mało inwazyjnej metody pozyskiwania materiału cytologicznego poprzez biopsję aspiracyjną cienkoigłową, zasługuje na uwagę.

Takiego zadania podjęła się magister analityki medycznej Marta Wesoła analizując cechy morfologiczne komórek pęcherzykowych tarczycy. Celem jej pracy było wykorzystanie metody morfometrii określającej obwód, pole powierzchni i średnicę jąder komórek pęcherzykowych tarczycy. Do swoich badań wykorzystwała retrospektywnie materiał cytologiczny wykorzystany wcześniej do diagnostyki klinicznej zmian ogniskowych tarczycy. Materiał został uzyskany poprzez wykonanie biopsji aspiracyjnej cienkoigłowej pod kontrolą USG.

W pierwszej części pracy w bardzo zwięzłej i przejrzystej formie magister analityki medycznej Marty Wesoła przedstawiła wskazania i technikę wykonywania badania biopsyjnego. W części tej przedstawiła także krótką informację o budowie histologicznej tarczycy, raku tarczycy i systemie Bethesda. Kryteria kwalifikacji zmiany do określonej kategorii na podstawie obrazu cytologicznego uzupełniła zdjęciami przykładowych zmian z danej kategorii. W rozdziale „Materiał i metody” Doktorantka przedstawiła zasady zabezpieczenia materiału biologicznego do badań i technikę oceny cech morfologicznych komórek. Obraz cytologiczny analizowanych komórek pęcherzykowych w poszczególnych kategoriach systemu Bethesda, analogicznie jak we wstępie pracy, przedstawiła w formie dokumentacji fotograficznej. Umieszczenie zdjęć z przykładowymi liniami pomiarowymi byłoby pełniejszym udokumentowaniem prowadzonej analizy.

Marta Wesoła swoje badania wykonała w oparciu o cytologiczny materiał uzyskany od 130 chorych z różnymi zmianami zakwalifikowanymi do poszczególnych kategorii systemu Bethesda (II-VI). Na prowadzenie swoich badań Doktorantka uzyskała zgodę Komisji Bioetycznej Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu.

Wyniki uzyskanych badań Doktorantka przedstawiła w formie tabel i rycin oraz uzupełniła zwięzłymi opisami wskazującymi na występujące różnice istotne statystycznie. Wyniki opracowała w oparciu o program Statistica 13 (StatSoft Polska) i właściwie dobrane testy statystyczne. Taka forma prezentacji wyników jest bardzo przejrzysta i przekonująca do przedstawionych w dalszej części pracy wniosków. Proponuję przed przesłaniem pracy do druku zrezygnować z „wniosku” pierwszego i ograniczyć wniosek piąty wyłącznie do części pierwszej, dotyczącej możliwości różnicowania poszczególnych typów histologicznych raka. Za najistotniejszy uważam wniosek trzeci, wskazujący na możliwość wykorzystania badań morfometrycznych do sprecyzowania rozpoznania w Systemie Bethesda.

Przedstawione wyniki i ich bardzo krótkie omówienie w rozdziale „Dyskusja” wskazują na bardzo dobrą znajomość Doktorantki w zakresie badanego zagadnienia.

Przedstawione w dyskusji wyniki badań innych autorów nie są jednoznaczne. Być może, na co wskazała Doktorantka, wynika to z użycia „różnych programów do mierzenia cech morfometrycznych”. Sądzę, że przedstawione w tej części pracy poglądy niektórych badaczy, sugerujące możliwość różnicowania zmian pęcherzykowych łagodnych od złośliwych, są zbyt daleko idące. Podkreśliła to także magister analityki medycznej Marta Wesoła cytując także autorów odradzających stosowanie tej metody jako metody nieefektywnej. Dyskusja nawiązująca do pierwszej części pracy przeprowadzona jest w oparciu o właściwie dobrane piśmiennictwo, obejmujące publikacje z ostatnich lat oraz pozycje z lat wcześniejszych.

Stwierdzenie Doktorantki, że „byłoby ciężko wskazać prawidłowo odpowiednią grupę wg Systemu Bethesda” w oparciu o ocenę morfometryczną, potwierdza problemy diagnostyczne nawet doświadczonych patomorfologów dotyczące oceny zmian pęcherzykowych. Wskazuje na nie także magister analityki medycznej Marta Wesoła.

Mam nadzieję, że dalsza działalność naukowa Doktorantki potwierdzi możliwość wykorzystania analizy morfometrycznej jąder komórek pęcherzykowych tarczycy w różnicowaniu zmian ogniskowych. Byłoby to szczególnie przydatne w zmianach zaliczanych obecnie do kategorii III i IV systemu Bethesda.

Każda metoda zastosowana w procesie diagnostycznym guzów tarczycy i umożliwiającą poszerzenie oceny prognostycznej zasługuje na szczególną uwagę. Podjęty przez Doktorantkę temat badawczy jest więc bardzo aktualny.

Rozprawę doktorską magister analityki medycznej Marty Wesoła czytałem z ogromnym zainteresowaniem. Praca napisana jest bardzo zwięzłym językiem. Pojedyncze błędy literowe i stylistyczne oraz nieprecyzyjne stwierdzenia umieszczone w pracy mogą wynikać z faktu, że Doktorantka nie jest lekarzem. Nie mają one jednak wpływu na wartość pracy.

Realizacja zaplanowanych badań wymagała dużego wkładu pracy i wiedzy praktycznej. Doktorantka wykazała się znajomością tematu i umiejętnością rozwiązywania zadania badawczego, co jest szczególnie istotne przy prowadzeniu badań w oparciu o materiał kliniczny z wykorzystaniem badań morfologicznych.

Stwierdzam, że rozprawa doktorska magister analityki medycznej Marty Wesoła spełnia warunki określone w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach naukowych i tytule naukowym oraz stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz. U. Nr 65, poz. 595, z późniejszymi zmianami).

Mam zaszczyt przedstawić Wysokiej Radzie Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu wniosek o dopuszczenie magister analityki medycznej Marty Wesoła do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

prof. dr hab. n. med. Janusz Dziecioł

prof. dr hab. n. med. JANUSZ DZIECIOŁ
specjalista psychoneurolog
5957128